

Erasmus+

HERE seminar „Internacionalizacija visokog obrazovanja”
Srijeda, 7. decembar 2016. godine (9.30 – 16.00h)

Mjesto: Rektorat Univerziteta Crne Gore (II spart)

Nacrt agende

9.00–9.30	Registracija učesnika
9.30–10.10	Uvodna sesija (<i>Vanja Drljević, Nacionalna Erasmus+ kancelarija, moderator</i>) ➤ Prof. dr Mira Vukčević, Predsjednik HERE tima, Opseg i ciljevi seminara ➤ Prof. dr Maja Baćović, prorektor, Univerzitet Crne Gore, Internationalizacija na Univerzitetu Crne Gore, trenutno stanje, prepreke i izazovi ➤ Mubera Kurpejović, Ministarstvo prosvjete, Uloga države u internacionalizaciji visokog obrazovanja
10.10–10.40	Internacionalizacija – značenje, elementi, ključni trendovi Irina Ferencz, HERE expert
10.40–11.00	Diskusija
11.00–11.20	Pauza za kafu
11.20–12.30	Internacionalizacija na institucionalnom (univerzitetskom) nivou: mogućnosti i izazovi Irina Ferencz, HERE expert ➤ Strateška partnerstva/međunarodna saradnja ➤ Efikasna unutrašnja organizacija (IRO vs mainstreaming internacionalizacije) ➤ Finansiranje internacionalizacije ➤ Internacionalizacija kurikuluma ➤ Internationalizacija kod kuće ➤ Povećanje kvaliteta ➤ Međunarodna vidljivost i marketing
12.30–13.00	Diskusija
13.00–14.00	Ručak

14.00–15.00	<i>Internacionalizacija na nacionalnom nivou: nacionalni pristupi i strategije</i> Irina Ferencz, HERE expert ➤ Pristupi vs strategije ➤ Logičke podloge ➤ Primjeri zemalja ➤ Finansijski aspekti
15.00–15.30	Diskusija
15.30–16.00	Zaključci i preporuke

Profil eksperta:

Irina Ferencz je zamjenik direktora u Asocijaciji za akademsku saradnju (ACA) iz Brisela, organizaciji u kojoj je 2008. godine započela svoju profesionalnu karijeru u oblasti internacionalizacije Evropskog visokog obrazovanja. ACA je neprofitna pan-evropska mreža organizacija koje su u svojim zemljama odgovorne za promovisanje internacionalizacije u obrazovanju i obuci. Irina, koja je rumunski državljanin, diplomirala je na Katoličkom Univerzitetu u Luvenu i nosilac je master diplome u oblasti javnih politika Evropske unije, odlučivanja i analizi politika (diplomirala magna cum laude). Osnovne studije je završila na Babeş-Bolyai Univerzitetu (Rumunija) u oblasti međunarodnih odnosa i Evropskih studija. Kroz njen istraživački rad i projektni menadžment pri ACA, Irina je razvila ekspertizu u oblasti mobilnosti studenata i nastavnog osoblja u Evropskom kontekstu; posebno, široko znanje o metodama prikupljanja podataka, definicijama, opasnostima u kreditnoj i mobilnosti cijelih studija, uključujući Erasmus razmjene; analizi kvantitativnih trendova; analzi i razvoju politika mobilnosti. U fokusu njenog rada su takođe aspekti u vezi sa politikama internacionalizacije na univerzitetskom i nacionalnom nivou, razvoj indikatora internacionalizacije, višestruko ocjenjivanje internacionalizacije, a bavi se i analizom komparativnih politika. Irina je takođe član Izdavačkog odbora Evropske asocijacije za međunarodno obrazovanje (EAIE) i recenzent za Žurnal studija u međunarodnom obrazovanju (JSIE), i započela je doktorske studije na Univerzitetu u Gentu (Belgija) o organizacionim promjenama na univerzitetima primijenjenih nauka kroz strategije međunarodnog angažovanja.

Osnovne informacije o temi:

Internacionalizaciju visokog obrazovanja možemo posmatrati kao proces kojim unapređujemo kvalitet studiranja, istraživanja i naučne saradnje korišćenjem više modela i to pokretanjem zajedničkih studijskih programa sa drugim institucijama visokog obrazovanja, dolazne i odlazne mobilnosti studenata, nastavnika i nenastavnog osoblja, motivisanjem za uvođenje nastave na stranim jezicima, kao i prekograničnom saradnjom u osiguravanju kvaliteta rada na univerzitetima.

Internacionalizacija visokog obrazovanja važna je jer donosi pozitivne pomake ne samo na individualnom, već i institucionalnom, ali i širem društvenom nivou. Iako se kao najveća prednost internacionalizacije na individualnom nivou, najčešće, naglašava povećanje zapošljivosti pojedinca, važno je naglasiti kako je iskustvo boravka i studiranja u drugoj zemlji korisno i zato što omogućava drugačije iskustvo učenja, što potiče razvijanje novih kulturnih, društvenih i akademskih vrijednosti.

Ustanove visokog obrazovanja kroz internacionalizaciju unapređuju kulturu kvaliteta u okviru svojih studijskih programa. Studenti i nastavnici u procesu mobilnosti, su nosioci novih ideja i kontakata, čime utiču na povećanje međunarodne saradnje i razmjenu istraživačkih iskustava.

Internacionalizacija visokog obrazovanja može se definisati kao snažnija veza između različitih sistema visokog obrazovanja uklanjanjem granica, ali zadržavanjem nacionalnih obilježja. Često se pojam internacionalizacije miješa sa pojmom globalizacije. Globalizacija, u svojoj najširoj formi, opisuje socijalne procese koji prevazilaze nacionalne granice. Dok koncept globalizacije obuhvata zasebne, preklapajuće oblasti, fundamentalno je to ekonomski proces integracije koji prevazilazi nacionalne granice i, u krajnjem, utiče na protok znanja, ljudi, vrijednosti i ideja. Globalizacija utiče na univerzitete u svijetu kroz tržišno takmičenje i radikalno mijenja izgled univerziteta kao institucije. „Uraditi više sa manje“ u kontekstu ekonomske globalizacije, bila bi prijetnja kvalitetu, uključujući i univerzitete. Potreba da se internacionalizacija razlikuje od globalizacije sve je urgentnija, s obzirom na scenario sve veće globalizacije, koji sve više sužava institucionalne opcije u oblasti internacionalizacije. Sve ovo još više dolazi do izražaja u razvoju dugoročnih kolaborativnih programa.

Većina visokoškolskih institucija u Evropi zaključuje da internacionalizacija počinje relativno tradicionalnim fokusom na prikupljanju stranih studenata. Mnoge ustanove pokušavaju da prošire definiciju internacionalizacije, koja bi obuhvatala aktivnosti saradnje i partnerstva u istraživanju i nastavi i učenju, u nastavi stranih jezika, dublje uključivanje diplomaca sa univerziteta iz drugih zemalja i partnerstvo sa neakademske internacionalnim organizacijama. Značaj kulture i infrastrukture koja podržava širu definiciju „internationalizacije“, takođe su značajna pitanja koja se sve češće postavljaju. Za mnoge zemlje visoko obrazovanje je važan izvozni sektor u kome mnogi univerzitetski kampusi privlače internacionalne studente iz cijelog svijeta.

Sa internacionalnim usmjerenjem osoblja (nastavnici i istraživači, administrativni radnici i rukovodeći kadar), lakše je ostvariti učešće u međunarodnim mrežama visokog obrazovanja koje objedinjuju zajedničko istraživanje i realizaciju inovacionih projekata koji bi bili usmjereni na globalne izazove. Nastajanje "evropskog modela" u oblasti visokog obrazovanja i istraživanja ima i normativnu i strukturnu dimenziju. Normativna dimenzija naglašava značaj vrijednosti kao što su: saradnja, dijalog, različitost, mobilnost. Strukturna dimenzija se sastoji od principa Bolonjskog procesa, a naročito: struktura (tri ciklusa studija), evropski okvir kvalifikacija, Evropski sistem prenosa i akumulacije bodova, sistem osiguranja kvaliteta i dodatak diplomu. U nedostatku državne inicijative da nametne strategiju internacionalizacije i za njenu implementaciju i održivost obezbijedi sredstva, visokoškolske institucije bi morale pojedinačno da ugrade internacionalnu aktivnost u svoju strategiju, najbolje u strategiju Univerziteta, sa davanjem prioriteta. Dobro definisana strategija i akcioni plan moraju doprinijeti da se studenti inspirišu nastavnom sredinom u kojoj preovladava istraživačka aktivnost, čime će se studenti stalno motivisati da iskustva i vještine steknu i u inostranstvu.

Institucionalna odgovornost u procesu internacionalizacije je, nekad, i veća od nacionalne. Manifestuje se kroz, već pomenutu, stratešku internacionalizaciju gdje se pažnja mora posvetiti aspektima poput: kreiranja i održavanja strateških partnerstava, efikasnijoj unutrašnjoj organizaciji koja će eliminisati prepreke za mobilnost i studenata i nastavnika. Kod studenata, to je, prije svega, rad na uklanjanju svih prepreka u priznavanju stečenog znanja na drugom univerzitetu, kao i efikasan sistem ekvivalencije stečenog znanja za potrebe nastavka školovanja. Povećana mobilnost u oba smjera, mora biti praćena internacionalizacijom kurikuluma, organizovanjem nastave i ispitivanja na stranim jezicima, kao i obezbjeđivanjem fondova za motivaciju nastavnika i studenata i izvan ustaljenih sistema za finansiranje od strane države ili krupnih fondova. Svi se u visokom obrazovanju slažu u jednom: da internacionalizacija povećava kvalitet nastavnog procesa i istraživanja, a time stvara i uslove za veću atraktivnost univerziteta.

Očekivani ishodi:

Povećana svijest o aspektima internacionalizacije koima se treba strateški baviti a ciljem kreiranja institucionalne odgovornosti prema internacionalizaciji.
Definisane mjere globalne podrške.

Ciljani učesnici:

Eksperti za reformu visokog obrazovanja (HERE), univerzitetski profesori sa sva tri univerziteta, predstavnici Ministarstva prosvjete, rektori, prorektori, dekani, prodekani, direktor Centra za doktorske studije, direktor centra za kvalitet, predstavnici studenata....

Osnovna dokumenta:

Brandenburg, Uwe, et al. (2015) *The Erasmus Impact study: Effects of mobility on the skills and employability of students and the internationalization of higher education institutions*. Study for the European Commission. Retrieved from: http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/repository/education/library/study/2014/erasmus-impact_en.pdf

de Wit, H., Hunter, F., Howard L. & Egron-Polak, E. (Eds.) (2015) *Internationalisation of Higher Education*. Study for the European Parliament; Retrieved from: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/540370/IPOL_STU\(2015\)540370_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/540370/IPOL_STU(2015)540370_EN.pdf)

Ferencz, I. and Wächter, B. (Eds.) (2012) *European and national policies for academic mobility. Linking rhetoric, practice and mobility trends*. Lemmens Medien: Bonn. Retrieved from: <http://www.aca-secretariat.be/index.php?id=598>

Ferencz, I., Hauschildt, K. and Garam, I. (Eds.) (2013) *Mobility Windows. From Concept to Practice*. Lemmens Medien: Bonn. Retrieved from: http://www.aca-secretariat.be/fileadmin/aca_docs/images/members/ACA_2013_Mobility_windows.pdf

Hudzik, J. K. (2011) *Comprehensive internationalization: from concept to action*. NAFSA, United States. Retrieved from:

http://www.nafsa.org/uploadedfiles/nafsa_home/resource_library_assets/publications_library/2011_comprehen_internationalization.pdf

Keb, M., Rogers, T. & Rumbley, L. E. (2011) *International Student Support in European Higher Education. Needs, Solutions, and Challenges*. Bonn: Lemmens, 2010. ISBN 978-3-932306-99-0. Retrieved from:

[http://www.aca-secretariat.be/fileadmin/aca_docs/images/members/2010_International_Student_Support_in_European_Higher_Education - Needs Solutions and Challenges 01.pdf](http://www.aca-secretariat.be/fileadmin/aca_docs/images/members/2010_International_Student_Support_in_European_Higher_Education_-_Needs_Solutions_and_Challenges_01.pdf)

Lam, K.H., Q., Oste, D. with Ferencz, I. and Wächter, B. (2013) *Portable state grants and loans. An overview and their contribution to outgoing student mobility*. Lemmens Medien: Bonn. Retrieved from:

[http://www.aca-secretariat.be/fileadmin/aca_docs/images/members/ACA-2014 Portable State Grants and Loans PDF.pdf](http://www.aca-secretariat.be/fileadmin/aca_docs/images/members/ACA-2014_Portable_State_Grants_and_Loans_PDF.pdf)

Wächter, B. & Maiworm, F. (Eds.) (2014) *English-taught programmes in European higher education. The State of Play in 2014*. Bonn: Lemmens Medien. Retrieved from: http://www.aca-secretariat.be/fileadmin/aca_docs/images/members/ACA-2015_English-Taught.pdf

Za pregled **izvora podataka o internacionalizaciji obrazovanja**, možete pogledati sljedeći blog članak: <http://www.eaie.org/blog/top-data-resources-international-education-in-europe/>